

افغانستان کې د پاکستان دایمي موخي

پاکستاني مشران ولي د ديورنډ د تپلي کرښې د بري غاړې پښتنو د ملاتړ بولاله توده ساتي، په دې ملاتړ کې کومي موخي پرته دي؟

دا خبره چې افغان حکومت کې د پښتنو ونډه کمزوری ده ایا د صداقت له مخې کوي، هغه پښتانه مشران چې حکومت کې واکمن دي، ایا پاکستان هغو سره په صداقت اړیکې پالي؟ ایا په افغان دولت کې ددغه پښتنو د پښو وهلو او کمزوري کولو لپاره، پخپل ټول ځواک نه جنگيږي؟

د پاکستان د ادعا له مخې په افغان حکومت کې د کمزوري پښتنو په وړاندې بويه د دوي په وينا د پښتنو د مقابل پياوړي لوري، په لاپياوړتيا کې ونډه نه لري او په دې برخه کې بي پری دی؟

داسې زړه سوی او ملاتړ، ولي د ديورنډ کرښې د کوزې غاړې پښتنو سره نه کيږي؟
د برو پښتنو د برخليک په اړه زړه خور او د مکر اوبښکې تويول او د کوزو پښتنو د برخليک په اړه په ښکاره سترگې پټول او هرڅه په بډه وهل د څه شي او کومو موخو لپاره کيږي؟

پاکستان په ټوليزه توگه، د افغانستان په وړاندې يوڅو اوږدمهاله گټې او موخي لري چې د لاسته راوړلو لپاره يې د وخت او شرايطو سره په تړاو تگلارې او تاکتيکونه بدلوي رابدلوي، خو موخي نه بدليږي او تلپاتې بڼه يې خپله کړېده. دا موخي په لاندې ډول رالښوولای او بيانولای شو:

– پاکستان، د هند په وړاندې د کشمير او دې هيواد سره د نورو خپلمنځي شخړو پرسر، افغانستان ته د ستراتيژيک کنډو (Strategic Depth) په سترگه گوري

– افغانستان ته، د منځني اسيا په لور د خپلو بېکاره محصولاتو د ليرد او له هغه ځايه خپل هيواد ته د ارزانه انرژۍ د ليرد د اسانه او ارزانه لار پتوگه

– افغانستان کې د جگړې دوام چې افغان دولت پياوړتيا ته وخت پيدا نکري او هغه هم ددې لپاره :

الف – افغانستان له خپلو اوبو څخه د خپل هيواد د سمسورتيا او په غلو دانو د ځان د بسيا ورتوب پيدا نکري او دا اوبه وريا پاکستان ته وبهيري

ب – افغانستان کې کمزوري دولت چې د ديورنډ تپلي کرښې د رنگولو ځواک پيدا نکري او د لوی افغانستان د بيا احيا دعوه ونه کړی شي .

د کابل چاپ خدمتگار ورځپاڼه د اپريل په ۱۴ مه گڼه کې ليکي :

پاکستان غواړي چې د طالبانو په ملاتړ او يا هم په دې خبرو سره چې اوسنی حکومت د پښتنو ضد دی داسې زمينه برابره کړي چې طالبان واکمن شي، د اسلامي توندلارې په نوم د پښتنو د کمزوري ملتپالنې روحیه هم له منځه يوسي او د لر او بر پښتون د يو ځای کېدلو اندېښنه يې له سر څخه ووځي.

ددې ورځپاڼې په وينا، هندی ليکوال او ډپلوماټ جي پارتها سراتهي وايي، که له پاکستان سره د پښتنو غم وای ولسمشر کرزی هم پښتون دی چې له يوولسو کلونو راهيسې يې د حکومت واگي په لاس کې دي، کولی يې شول له کرزي څخه يې په ملاتړ په اوسني حکومت کې د پښتنو دريځ پياوړی کړي، نوموړی وايي « کله چې په ۲۰۰۱ کال کې د طالبانو حکومت پرځېده له شمالالوالي سر بېره پښتنو هم خپلې وينې تويې کړې او پاکستان فکر وکړ چې حامد کرزی به د پښتنو په ملاتړ سره په خورا ستر اټل بدل شي.»

د جي پارتها سراتهي په خبره، په افغانستان کې د طالبانو په پرځيدلو سره، پاکستان هڅې پيل کړي چې پښتنو ته وښيي ټوله نړۍ د دوی په وړاندې ولاړه ده او دا يوازې اسلام اباد دی چې د دوی خیر غواړي « طالبانو ته يې هم داسې په مغز کې ورکړل چې دوی په نړيواله کچه شړل شوي او بله لار نه لري، يوازې دا چې د پاکستان په ملاتړ ټوپک اوږي ته کړي او جنگيږي.»

د هغه په اند، پاکستان داسې ښيي، چې د پښتنو رښتيني ملاتړی دی، خو په حقيقت کې داسې نه ده او غواړي د پښتنو په مشرۍ په افغانستان کې داسې حکومت جوړشي چې په نړيواله کچه گوبنه شوی وي او خپله دوی په سياسي او اقتصادي لحاظ خورا ډېر کمزوري وي او له دې حکومت به دا وېره هم نه لري چې په پښتنو کې د ملتپالنې احساسات ژوندي کړي .

د ناروي په مرکز اوسلو کې استوگنه پاکستانی ليکواله او شنونکې فرحت تاج هم وايي، پاکستان په قبایلي سيمه کې د نفوذ لپاره وسله وال طالبان داسې کاروي لکه په افغانستان کې يې چې کاروي.

میرمن تاج زیاتوي، د پاکستان څارگرې ادارې په قبایلي سیمه کې د وسله والو طالبانو په پیدا کولو سره د پښتنو په سلگونو قومي مشران ووژل او په دې سره د پښتونپالنې او ملتپالنې روحیه په قبایلو کې وژني « ای اېس ای د پښتنو مشرانو د وژلو او پر دغه سیمه د واکمنیدلو لپاره غوښتل چې د وسله والو طالبانو پردی کلتور په سیمه وتپي، په مقابل کې یې قومي مشران ودرېدل او طالبان چې زر او زور ورسره ملگري وو، دا ډول په سلگونو مشران یې ووژل. » هغې په خپل کتاب « طالبان او د طالبانو ضد » کې زیاته کړې ده، د ډیورنډ دواړو غاړو ته طالبان د پاکستان د لاس اله دي او د دې لپاره یې کاروي چې په سیمه کې د پښتنو هویت، کلتور او قوم پرې له منځه یوسي او ملتپالنه یې ووژني.

همدارنگه په دې روستیو کې افراسیاب خټک د ملت پاله عوامي نېشنل گوند غړی وایي چې د یوې توطیې له لارې د پښتنو نسل د ختمولو هڅې روانې دي .

د یاد شوي گوند مرکزي غړي او د پاکستان د بشر د حقوقو د خپلواک کمیسیون پخواني رییس افراسیاب خټک دغه څرگندونې د سلواغې په ۲۰مه، په پېښور ښار کې د یوې خبري غونډې پر مهال وکړې.

افراسیاب وایي چې د پښتنو سیمو له سر چینو څخه که هغه اوبه او که برېښنا ده ټول پاکستاني وگړي گټه پورته کوي، خو پر پښتنو د پاکستان د نورو ښارونو دروازی تړل شوي دي.

هغه تور ولگاوه، چې د پښتنو په قبایلي سیمو کې د پاکستان استخباراتي ادارو د ترهگرۍ په نوم د جنګ نوي لوبه پیل کړې ، چې د ترهگرو پرځای اوس عادي پښتانه په نښه کوي.

ده زیاته کړه: « استخباراتي ادارو د ترهگرو او طالبانو د روزنې په موخه په ملیاردو ډالر ترلاسه کړي، خو اوس له بدنمې څخه د ځان ژغورلو په موخه بي گناه پښتانه وژني، تر څو هغو خلکو ته چې ترې پیسې یې اخیستي، وښيي چې ترهگر یې خپلي دي. »

د عوامي نېشنل گوند یاد شوي مشر زیاتوي چې تراوسه یې گوند د صبر او عدم تشدد تکلاره خپله کړې، خو که حکومت خپله پالیسي بدله نه کړه، نو دوی به دې ته اړ شي، چې د پښتنو له کولتور سره سم میدان ته راووځي او د خپل قتل عام بدل واخلي.

خټک وایي : « پښتنو خپل دښمن او دسیسې یې پېژندلي او نور به دوی څوک ونه شي تېرايستلای، که پښتنو ته دهغوی حقوق ورنکړای شي ، نو په زوره به یې ترلاسه کړي. »

د یادوني وړ ده، چې په تېرو درېو میاشتو کې په کراچي او پښتونخوا کې د ملت پاله عوامي نېشنل گوند شاوخوا پنځه تنه لوړ پوړي مشران او یو شمېر غړي د نامعلومو وسلوالو لخوا ووژل شوي دي.

د روان کال د فبرورۍ په ۱۹ مه، د پاکستان ډان انگلیسي ورځپاڼې ولیکل « له طالبانو سره د پاکستان اړیکې له نېکه مرغه ښکاره دي. د پاکستان حکومت نور له دې انکار نه کوي چې له طالبانو سره اړیکې نه لري. »

پای